

NACIONALINĖ ŠVIETIMO AGENTŪRA

Metodinė medžiaga

*Pagrindinio ugdymo tautinių mažumų gimtųjų kalbų
programai įgyvendinti*

Lenkų kalbos pamokų

Moljero komedijos „Tartiufas“ analizė ir interpretacija
ciklas 9 klasė

Parengė:

Renata Slavinskienė

Vilniaus Juzefo Ignacijaus Kraševskio gimnazijos vyresnioji mokytoja

Konsultavo ir siūlymus teikė:

Danuta Szejnicka

Nacionalinės švietimo agentūros

Ugdymo turinio rengimo skyriaus metodininkė

2020 m.

Pamokų ciklo tema: *Moljero komedijos „Tartiufas“ analizė ir interpretacija*

Pamokų ciklo uždavinys: skaitydami ir analizuodami dramos kūrinį mokiniai susipažins su pagrindiniu veikėju, įgys galimybę analizuoti, palyginti, formuluoti savarankiškas ir logiškas išvadas, galės pagrįstai reikšti savo nuomonę, gebės redaguoti ir kurti savo tekstą, atsižvelgdami į sukaupią informaciją.

Šis pamokų ciklas sietinas su Bendrųjų programų šiais gebėjimais:

Klausymas ir kalbėjimas	<p>1.1. Suprasti sakinį tekstą: nurodyti, kokio įspūdžio, poveikio siekia kalbėtojas, nusakyti monologo (pasisakymo) temą, pagrindinę mintį, paaiškinti, kokia problema yra keliamą, koks siūlomas sprendimas; apibūdinti prakalbos kompoziciją; neiškreipiant perteikti tikslią informaciją; kritiškai vertinti teksto daromą poveikį; teikti grįžtamąją informaciją (pateikti įvairių klausimų, pakomentuoti, praplėsti mintis).</p> <p>1.3. Kalbėti atsižvelgiant į tikslą, adresatą ir bendravimo situaciją: sąmoningai pasirinkti tinkamą leksiką, įvairias sintaksines konstrukcijas, kalbėti taisyklingai, kontroliuoti kūno kalbą, veido išraišką, laikytis kalbos etiketo.</p> <p>1.4. Dalyvauti pokalbyje, interviu arba diskusijoje: klausytis susitelkus, klausti, pritarti, taktiškai prieštarauti, aiškinti savo požiūrį, argumentuoti savo poziciją, padėkoti už taiklią pastabą ar pastebėtą klaidą, gretinti informaciją, daryti išvadas, plėsti kitų mintis, apibendrinti tai, apie ką buvo kalbama. Taikyti diskusijų ir viešojo pokalbio kultūros taisykles.</p>
Skaitymas, literatūros kultūros pažinimas	<p>2.1. Suprasti plačiajai visuomenei skirtus grožinius ir negrožinius tekstus.</p> <p>2.1.A. Daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas: remiantis tiesiogiai pasakytais dalykais, potekste ir kūrinio kontekstu, nurodyti teksto tikslą, temą, problemas, formuluoti pagrindinę mintį, aptarti vertybes.</p> <p>2.1.C. Analizuoti, kaip tekstuose kuriama prasmė: aptarti pasakojimo ar kalbėjimo situaciją, vaizduojamojo pasaulio elementus grožiniuose kūrinuose. Aptarti, kaip kalbinės raiškos ir komponavimo priemonėmis siekiama įvairių tikslų grožiniuose tekstuose.</p> <p>2.1.E. Paaiškinti, kuo literatūra panaši ir kuo skiriasi nuo kitų kultūros reiškinių (dailės, kino, teatro, televizijos). Argumentuotai reikšti savo nuomonę apie kūrinio iliustracijas, dramos inscenizaciją ar kūrinio ekranizaciją.</p> <p>2.3. Sąmoningai skaityti, kontroliuoti savo suvokimą. Apmąstyti savo skaitymo veiklą ir planuoti mokymąsi.</p>
Rašymas	<p>3.1. Kurti tinkamos struktūros tekstą atsižvelgiant į tikslą, situaciją, adresatą.</p>

	<p>3.1.H. Taikyti rašybos taisykles, išmoktas žemesniosiose klasėse, mokėti vientisinio ir sudėtinio sakinio skyrybą. Laikytis pagrindinių bendrinės kalbos normų.</p> <p>3.1.I. Taikyti daugumą rašybos, skyrybos, gramatikos taisyklių; siekti mintis formuluoti aiškiai, tiksliai, glaustai</p>
--	--

Santrauka:

Šis pamokų ciklas yra skirtas Moljero komedijos Tartiufas analizei ir interpretacijai. Pateikta medžiaga pritaikyta nuotoliniam mokymuisi arba dirbant vienu naujausių efektyvaus mokymo(si) atvirkštinės klasės (ang., Flipped Classroom) metodu, kai mokiniams skiriamas namų darbas susipažinti su nauja mokymo medžiaga (dažniausiai žiūrint iš anksto parengtą ar parinktą vaizdo įrašą), o klasėje ši medžiaga aptariama ir įtvirtinama.

Pamokų ciklo metu mokiniai atliks literatūrinę teksto analizę, nurodys pagrindinius dramos įvykius ir apibūdins pagrindinius ir antraeilius veikėjus. Pažiūrėję komedijos ekranizaciją, parašys jos recenziją. Panaudodami užsiėmimų metu įgytus įgūdžius, mokiniai parašys pagrindinio kūrinio veikėjo charakteristiką.

Skaitydami ir aptardami tekstą mokiniai tobulina gebėjimą perteikti svarbiausią informaciją, taikyti įvairias teksto suvokimo strategijas (chronologinė pasakojimo eiga, schemų sudarymas), nagrinėja adresato sudominimo būdų pavyzdžius. Mokymosi veikla diferencijuota (suteikiama galimybę rinktis užduotį pagal polinkius ir galimybes, siūloma veikla orientuota į įvairių mokymosi stilių mokinių ypatumus).

Integruojamos visos kalbinės veiklos sritys (klausymas, kalbėjimas, skaitymas, rašymas). Mokymosi veikla įvairi: mokiniai nagrinėja teksto turinį bei raišką, lygina tekstą su kūrinio ekranizacija, įsisavina sunkesnių žodžių prasmę (pvz. demagogija, cinizmas, manipuliacija ir t.t.), ruošiasi kurti savo tekstą remiantis sukauptomis žiniomis pamokų ciklo metu. Mokiniai dirba individualiai ir grupėmis.

Taikomas kaupiamasis vertinimas bei įsivertinimas (refleksija).

Laukiami pamokų ciklo rezultatai: mokiniai nurodo teksto tikslą, temą, problemas, formuluoja pagrindinę mintį, apibūdina pagrindinius ir antraeilius veikėjus; analizuoja, aptaria vertybes, formuluoja savarankiškas ir logiškas išvadas, reiškia savo nuomonę; geba parašyti tinkamos struktūros (ekranizacijos recenzija, charakteristika) tekstą.

Cykl lekcji języka polskiego poświęcony omawianiu dramatu Moliera *Świętoszek*

Cel cyklu lekcji (z pozycji nauczyciela):

- uczeń zna treść dramatu;
- odczytuje i analizuje tekst literacki;
- formułuje własne sądy dotyczące tekstu literackiego;
- zdobywa umiejętność analizowania, porównywania, formułowania samodzielnych i logicznych wniosków i opinii;
- potrafi rzeczowo argumentować, wyrażać własne opinie i sądy;
- potrafi umiejętnie redagować i komponować własny tekst na podstawie zdobytych informacji.

Kryteria sukcesu dla uczniów:

- potrafię wymienić cechy gatunkowe dramatu;
- znam i nazywam rodzaje komizmu;
- znam znaczenie słów: demagogia, obłuda, dewocja, hipokryzja, cynizm, manipulacja;
- wskazuję wydarzenia kluczowe dramatu;
- potrafię zrobić notatkę recenzującą przedstawienie;
- nazywam więzy pokrewieństwa pomiędzy bohaterami dramatu;
- charakteryzuję głównego bohatera.

Środki dydaktyczne/materiały pomocnicze: tekst dramatu Moliera *Świętoszek*, materiały przygotowane przez nauczyciela i zamieszczone na platformie Sutori.com (<https://www.sutori.com/story/analiza-i-interpretacja-dramatu-moliera-swietoszek--fk8hb88qLE4Fm1w7Bg474Esx>)

Przebieg cyklu lekcji: czas trwania cyklu lekcji świadomie nie jest podany, to nauczyciel ma zdecydować, ile jednostek lekcyjnych może poświęcić na analizę i interpretację utworu (w zależności od możliwości i tempa pracy klasy/uczniów).

Podane materiały zostały dostosowane do nauczania zdalnego i/lub pracy metodą „odwróconej klasy” (ang. Flipped Classroom). Model „odwróconej klasy” zakłada, że z

materiałem teoretycznym uczniowie zapoznają się w domu (wiedza i rozumienie), więc na lekcję przychodzą przygotowani, a w szkole wykonują praktyczne zadania i ćwiczenia utrwalające i sprawdzające (zastosowanie, analiza i synteza). Nauczyciel ma możliwość nadzorowania ich działań, sprawdzenia, czy uczniowie radzą sobie z materiałem, może wprowadzać także aktywniejsze formy pracy – w parach, grupach, dyskusje, projekty. Staje się dla uczniów bardziej przewodnikiem, moderatorem i mentorem niż wykładowcą. Uczniowie mają możliwość przejąć odpowiedzialność za zdobywanie wiedzy, potrafią uczyć się samodzielnie i wykorzystują teorię w praktyce; mogą też dokonywać samooceny lub oceniać się wzajemnie. Metoda „odwróconej klasy” pomaga na szersze zastosowanie innowacji i wykorzystanie TIK w nauczaniu.

Podczas pierwszej, wstępnej lekcji poświęconej analizie i interpretacji dramatu Moliera *Świętoszek* nauczyciel zapoznaje uczniów z materiałem zamieszczonym na stronie Sutori.com, kryteriami sukcesu dla uczniów.

Rysunek 1. Strona tytułowa cyklu lekcji na platformie Sutori.com

Warto też przedstawić uczniom ocenianie i warunki rozliczenia się z cyklu lekcji. Za wykonanie wszystkich zadań uczeń może otrzymać 45 punktów. Punktacja i kryteria oceniania są zamieszczone w osobnej zakładce. Warunkiem (minimum) rozliczenia się z cyklu lekcji poświęconego omawianiu dramatu *Świętoszek* jest wykonanie zadań dotyczących:

- znajomości dramatu;
- znajomości głównego bohatera;
- umiejętności pisania.

Ocenianie wykonanych zadań. Ewaluacja.

Za wykonanie wszystkich zadań możesz otrzymać **45** punktów:

1-2 zadania: 6 pkt.

2.1. - 1 pkt.

2.2. - 2 pkt. (odpowiedź na 2 pytania - 1 pkt., Wypowiedź jest spójna kompozycyjnie, logiczna i poprawna językowo – 1 pkt.)

2.3. - 3 pkt. (podanie odpowiednich sytuacji komicznych - 1 pkt., poprawne określenie rodzajów komizmu każdej sytuacji - 1 pkt., wypowiedź jest spójna kompozycyjnie, logiczna i poprawna językowo – 1 pkt.)

3 zadanie: 3 pkt.

Uzupełnienie całej karty pracy - 1 pkt., trafne

UWAGA!

Warunkiem (minimum) rozliczenia się z cyklu lekcji poświęconego omawianiu dramatu *Świętoszek* jest wykonanie zadań dotyczących:

- znajomości dramatu;
- znajomości głównego bohatera;
- umiejętności pisania

Share

Przeliczenie uzyskanych punktów na ocenę:

Rysunek 2. Ocenianie wykonanych zadań (fragment)

Po przeczytaniu dramatu i zapoznaniu się z biografią Moliera i ciekawostkami z jego życia uczniowie mają zadanie domowe – obejrzeć ekranizację dramatu w reżyserii Zygmunta Hübnera zaliczone jest do Złotej Setki Teatru Telewizji.

ZADANIE 1

Obejrzyj ekranizację dramatu. Przedstawienie to w reżyserii Zygmunta Hübnera zaliczone jest do Złotej Setki Teatru Telewizji.

Nie wystrasz się, że jest czarno-biała (czasem to, co jest stare, jest dużo lepsze od współczesnych adaptacji :))

Po obejrzeniu ekranizacji dramatu przejdź do wykonywania zadania 2.

Rysunek 3. Zadanie 1

W ciągu kolejnych lekcji uczniowie, zgodnie z ich możliwościami i we właściwym dla każdego z nich tempie, wykonują różne zadania. Są to:

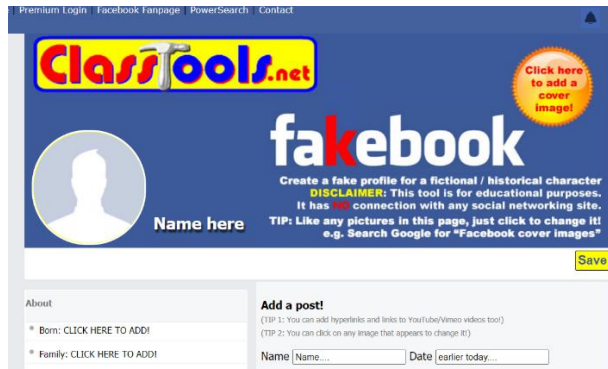
- odpowiedzi na pytania odnośnie obejrzanej ekranizacji;
- określenie rodzaju komizmu (pomocna im w tym będzie notatka, która się znajduje w kolejnej zakładce);
- uzupełnienie karty graficznej dotyczącej recenzji obejrzanego spektaklu;
- udowodnienie, że przeczytany utwór Moliera jest dramatem, podając jego cechy charakterystyczne wraz z przykładami z tekstu;

- praca w grupach przy zadaniu 5. Uczniowie sprawdzają w słowniku języka polskiego znaczenia następujących słów: demagogia, obluda, dewocja, hipokryzja, cynizm, manipulacja. Przepisują do zeszytu znaczenie każdego słowa. Następnie, pracując w grupach, wybierają jedno z tych pojęć, które ich zdaniem najbardziej trafnie charakteryzuje Tartuffe'a i przywołując przykłady z dramatu, uzasadnia w 5-10 zdaniach swój wybór. Każda grupa powinna się podzielić swoją pracą z innymi grupami na wybranym przez nich kanale informacyjnym (messenger, Viber, Google Drive, Teams). Uczniowie mogą sami się podzielić lub nauczyciel dokonuje podziału na zespoły według własnego sprawdzonego sposobu, najlepiej z wykorzystaniem narzędzi TIK;

<p style="text-align: center;">ZADANIE 2</p> <p style="text-align: center;">Odpowiedz na pytania:</p> <p>1) Kim jest osoba w okularach ubrana cała na czarno? 2) Obejrzyj jeszcze raz fragment ekranizacji (od 16.20 do 17.52). Określ, jaką funkcję w przytoczonej scenie pełnią powtarzane przez Orgona pytania: "A Tartuffe?". Jaki to ma wpływ na komediowy charakter tej sceny? 3) Podaj przykłady komicznych sytuacji ekranizacji <i>Świętoszka</i> (min. 2) . Wyjaśnij, na czym polega istota ich komizmu. Określ również rodzaj komizmu.</p> <p>Jeśli nie pamiętasz, co to jest komizm i jakie są rodzaje komizmu, pomocna ci będzie notatka, która się znajduje w kolejnej zakładce.</p> <p>Share</p>	<p style="text-align: center;">AD. Zadania 2</p> <p><u>Komizm</u> - zespół cech jakiegoś obiektu, np., przedmiotu, osoby albo sytuacji czy zdarzenia, wywołujących wesołość i śmiech. Komizm polega na zaskoczeniu odbiorcy, który spodziewa się zupełnie czegoś innego. Rozróżniamy następujące rodzaje komizmu :</p> <p>- <u>komizm postaci</u> - przejawia się najczęściej w wyglądzie zewnętrznym lub zachowaniu postaci.</p> <p>- <u>komizm słowny</u>, - wyraża się bądź w odpowiednio prowadzącym dialogu, bądź w wywołujących wesołość zwrotach i zestawieniach słów</p> <p>- <u>komizm sytuacyjny</u> - polega na tworzeniu między bohaterami zabawnych dla odbiorcy układów zdarzeń i sytuacji.</p> <p>Share</p>
<p>Rysunek 4. Zadanie 2</p>	<p>Rysunek 5. Notatka do zadania 2.</p>

 <p style="text-align: center;">ZADANIE 3</p> <p>Przyjrzyj się karcie graficznej Sylwii Oszczyk i dokonaj recenzji obejrzanego spektaklu <i>Świętoszek</i>. Wydrukuj kartę i ją uzupełnij (jeśli masz taką możliwość). Jeśli nie - zanotuj w zeszytach.</p> <p>Share</p>	<p style="text-align: center;">ZADANIE 5</p> <p>Sprawdź w słowniku języka polskiego znaczenia następujących słów: <u>demagogia</u>, <u>obłudą</u>, <u>dewocja</u>, <u>hipokryzja</u>, <u>cynizm</u>, <u>manipulacja</u>. Przepisz do zeszytu znaczenie każdego słowa.</p> <p><u>Praca w grupach</u>: (nauczyciel podzieli klasę na 6 zespołów wg własnego sprawdzonego sposobu) Polecenie dla grup: Wybierzcie jedno z tych pojęć, które Waszym zdaniem najbardziej trafnie charakteryzuje Tartuffe'a i przywołując przykłady z dramatu, uzasadnijcie w 5-10 zdaniach swój wybór. Każda grupa powinna się podzielić swoją pracą z innymi grupami na wybranym przez was kanale informacyjnym (messenger, Viber, Google Drive, Teams). Nie zapomnijcie o nauczycielu i podzielcie się wynikami swej pracy z nim :)</p> <p>Share</p>
<p>Rysunek 6. Zadanie 3</p>	<p>Rysunek 7. Zadanie 5</p>

- podsumowanie swojej wiedzy i rozważań po przeczytaniu dramatu i obejrzeniu jego ekranizacji za pomocą burzy mózgów;
- wypisanie z dramatu minimum 3 cytatów, które warto zapamiętać i które ukazują podwójną moralność wybranego przez ucznia bohatera;
- napisanie krótszej pracy pisemnej (minimum 100 słów) po wybraniu polecenia zgodnie z pierwszą literą nazwiska ucznia (A-Ż);
- rozwiązanie zamieszczonych quizów;
- wykonanie zadania dodatkowego dla chętnych, czyli stworzenie Fakebooka wybranego bohatera literackiego: Tartuffe, Orgon, Kleant, Pani Pernelle, Elmira, Damis, Marianna, Doryna. Fakebook ma być wykonany zgodnie z poleceniami nauczyciela, które się znajdują w opisie zadania.

Rysunek 8. Narzędzie Classtool do tworzenia fikcyjnego profilu bohatera

- przypomnienie, co powinna zawierać charakterystyka bohatera literackiego i jak ją poprawnie napisać (załączona jest karta graficzna) i napisanie pracy pisemnej - charakterystyki głównego bohatera dramatu Świątoszek Tartuffe'a.

Rysunek 9. Karta graficzna Sylwii Oszczyk dot. charakterystyki postaci literackiej

Rysunek 10. Zadanie 11

Na zakończenie cyklu lekcji nauczyciel omawia z uczniami ich pracę, analizuje prace pisemne, omawia wyniki, poziom trudności zadań, pyta też, czy podobała im się taka forma pracy.

Cykl lekcji poświęconych analizie i interpretacji dramatu Moliera Świątoszek kończymy refleksją na platformie Wordwall, która również się znajduje w ostatniej zakładce przygotowanych materiałów.

Rysunek 11. Refleksja na platformie Wordwall